

ПЕДАГОГІЧНИЙ АЛЬМАНАХ «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА»

Збірник матеріалів

**V Всеукраїнської конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених**

(6 листопада 2025 року)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СІМЕЙНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ
ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

Збірник матеріалів
V Всеукраїнської конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Випуск 5
6 листопада 2025 року

Одеса
Видавництво ТОВ «Лерадрук»
2025 рік

Рекомендовано до друку Вченою радою університету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (протокол №5 від 30.10.2025).

Рецензенти:

Листопад О. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»;

Бабчук О. Г. – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології та педагогіки, Одеський державний університет внутрішніх справ.

Педагогічний альманах «Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія та практика»: збірник матеріалів V Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (6 листопада 2025 року). Одеса: Видавництво ТОВ «Лерадрук», 2025. Вип. V. 284 с.

ISBN: 978-617-7768-55-4

Організаційний комітет:

Богуш А. М. – дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор (голова);

Сторож В. В. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології (заступник голови);

Кавиліна Г. К. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології (відповідальний секретар);

Булгакова О. Ю. – доктор психологічних наук, доцент, декан факультету дошкільної педагогіки та психології;

Тубичко Ю. О. – старший викладач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології.

Матеріали збірника відображають наукові дослідження і їх результати, здобуті в процесі науково-дослідної роботи студентів та молодих науковців, які навчаються у закладах вищої освіти України.

Відповідальність за зміст, точність цитат, прізвищ і представлених даних несе автор.

використання.....	81
<i>Начева Ю. В.</i> Літературні ігри як метод формування художньо-мовленнєвої компетенції у дітей передшкільного віку.....	87
<i>Скориход О. О.</i> Спільна діяльність дорослих і дітей як чинник формування позитивних взаємин у сім'ї....	93
<i>Хлань А. С.</i> Методика роботи з картинками з дітьми раннього віку.....	99
<i>Бабчук М. І., Христова Н. С.</i> Формування вольової регуляції в умовах індивідуальної спортивної діяльності....	104
<i>Шкурка О. В.</i> Методика організації фізкультурно-оздоровчої роботи в сучасному ЗДО.....	110
<i>Krymova N. O., Azarkina O. V.</i> The role of isotherapy in the formation of the emotional-volume sphere of elderly preschoolers.....	121
<i>Cojocari L.</i> Fundamente organizațional-pedagogice ale formării competenței profesionale a cadrelor didactice în educația pentru sănătate.....	128
<i>Ohrimenco (Boțan) A.</i> Percepții parentale privind utilizarea tehnologiei în copilăria timpurie: perspective educaționale pentru o mediere digitală conștientă.....	140

Розділ III. Особливості інклюзивних підходів

<i>Ковиліна В. Г., Кожемякіна В. В.</i> Ігрові методи у психологічній корекції комунікативних труднощів дітей старшого дошкільного віку із ЗПР.....	160
<i>Коргун Л. М.</i> Дослідження інклюзивної компетентності майбутніх вихователів.....	166
<i>Літовченко О. В., Лисименко А. Б.</i> Особливості розвитку довільної уваги у дітей із порушеннями мовлення.....	173
<i>Літовченко О. В., Роговець А. С.</i> Використання методів казкотерапії для розвитку мовлення у дітей дошкільного віку.....	181
<i>Парубська О. В.</i> Розвиток мовлення у дітей старшого дошкільного віку (на прикладі дітей з вадами слуху).....	189
<i>Krymova N. O., Zorochkina T. S.</i> The role of art-therapy in the formation of an inclusive educational envi-	

2. Джуринський П. Б. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів фізичної культури до здо-ро'язбережувальної професійної діяльності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: 13.00.04. Одеса, 2013. 43 с.

3. Івахно О. П. , Козяріна І. П., Нємцевої Ю. В. Мето-ди оцінки фізичного розвитку і здоров'я дитячого населен-ня : навч. посіб. / уклад.: О. П. Івахно, І. П. Козярін, Ю. В. Нємцева. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Центр ДЗК, 2014. 127 с.

4. Малаєв О. І. Сучасні фізкультурно-оздоровчі тех-нології у системі фізичного виховання учнів загальноосві-тніх навчальних закладів. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в вищому навчальному закладі*. 2018. Вип. 21. С. 130–135.

5. Михно Л. С. Інновації як чинник підвищення ефек-тивності навчально-виховної та фізкультурно-оздоровчої роботи вчителя: стретчинг; фізкультхвилинка. *Фізичне ви-ховання в сучасній школі*. 2012. №5. С. 13–18.

THE ROLE OF ISOTHERAPY IN THE FORMATION OF THE EMOTIONAL-VOLUME SPHERE OF ELDERLY PRESCHOOLERS

**PhD in Psychology, Associate Professor N. O. Krymova
Master's Student O. V. Azarkina**

The formation of the emotional-volitional sphere is one of the key areas of the mental development of a preschool child. In the senior preschool age, children actively learn social norms, learn to manage their own emotions, develop the ability to self-regulation, which is a necessary prerequisite for successful adaptation to schooling. However, modern children are increasingly faced with emotional instability, difficulties in ex-

pressing feelings, and a low level of development of volitional qualities.

In this context, effective psychological and pedagogical methods aimed at supporting the emotional development of preschoolers are of particular importance. One of such methods is isotherapy, a type of art therapy that uses fine arts as a means of self-expression, relieving emotional tension, and developing the child's inner world.

Children of senior preschool age are characterized by increased emotionality, which is manifested in all aspects of their life. Their perception of the surrounding world, mental processes, and imagination are inextricably linked with vivid emotional experiences. At this age, it is still difficult for children to control their feelings and restrain their manifestations, which is expressed in a sincere and direct expression of joy, fear, sadness or delight. Given these features, it is in the senior preschool age that it is very important to pay special attention to the development of the emotional-volitional sphere of the child.

Of particular note is the fact that senior preschool children, having increased emotional sensitivity, have not yet learned to accurately recognize the emotional states of other people, which can lead to communicative difficulties and misunderstandings in interpersonal communication. Their cognitive activity and creative self-expression are saturated with vivid emotional experiences, which become an important stimulus for personality development [3].

The development of the emotional-volitional sphere in senior preschool age is a complex multifaceted process that requires the creation of a favorable psychological atmosphere and targeted pedagogical support that takes into account the individual characteristics of each child. At this time, the child masters new types of activities, his communication with others becomes more complicated, and his knowledge of the world becomes more active. All these processes are accompanied by vivid emotional experiences, because the child is not yet able

to perceive the world exclusively rationally and learns a lot through the emotional sphere.

Isotherapy creates favorable conditions for a soft and natural influence on the emotional-volitional sphere, contributes to the development of self-awareness, emotional intelligence, and behavior regulation skills. Its integration into the pedagogical process of the senior preschool group opens up new opportunities for the formation of a holistic, harmonious personality. Therefore, the study of the role of isotherapy in the formation of the emotional-volitional sphere of older preschoolers is timely, socially significant and has practical value for preschool education specialists, psychologists and parents.

It is important that artistic creativity in preschool age not only serves as a means of emotional release, but also contributes to the development of the child's cognitive functions. By creating a drawing, the child learns to plan his actions, develops spatial thinking and fine motor skills [2]. In addition, in the process of creativity, such important qualities as perseverance, concentration and the ability to complete the work begun are formed.

Artistic creativity also plays a significant role in the socialization of a preschooler. By participating in collective creative projects, children learn to interact with each other, respect other people's opinions and the contribution of each participant to the overall result. This contributes to the development of empathy, communication skills and the ability to work in a team.

It should be noted that artistic creativity in preschool age is a powerful tool for the comprehensive development of a child's personality. It contributes to emotional, cognitive and social development, providing the child with unique opportunities for self-expression and knowledge of the world. Therefore, it is important for parents and teachers to create conditions for regular creative activity of children of senior preschool age, understanding its significance for the harmonious development of the child.

Modern pedagogical art therapy, which is actively used in working with children of senior preschool age, demonstrates high efficiency in the development of the emotional-volitional sphere and the prevention of various disorders. Of particular value is the ability of art therapy methods to create a safe space for self-expression through visual images that allow the child to explore the content of his inner world. By activating the mechanisms of self-healing of the psyche, creative activity contributes to the disclosure of the child's internal resources, providing an opportunity for non-verbal expression of complex experiences, which is especially relevant at age.

One of the key advantages of art therapy is its ability to bypass the protective mechanisms of consciousness. Working with images and symbols, the child can express those aspects of his experience that are difficult or impossible to express in words. This is especially valuable when working with traumatic experiences or complex emotional states.

Isotherapy techniques also contribute to the development of a child's emotional intelligence. Through creative self-expression, older preschool children learn to recognize and differentiate different emotions, which is an important skill for their socio-emotional development [1]. In addition, the process of creating and discussing the products of activity helps children better understand the emotions of other people, developing empathy and social competence. In the context of preschool education, art therapy can be integrated into various educational areas. For example, it can be used to support language development when children describe their drawings or create stories based on their creative works. Art therapy techniques can also be used to consolidate knowledge about the world around them when children create visual representations of the concepts being studied.

In turn, we emphasize the role of the teacher in the art therapy process. In our opinion, the teacher does not act as a teacher or critic, but rather as a facilitator who creates a safe

and supportive space for the child's creative self-expression. Its task is to encourage spontaneity and freedom of expression, without imposing its own interpretations or assessments.

Isotherapy contributes to the emotional and social development of the individual. This method allows the individual to express their inner states, develop empathy and understand the world around them more deeply. Art therapy acquires particular importance in the context of positive socialization, contributing to the increase of interpersonal competence and the formation of skills for building harmonious relationships. In addition, art therapeutic practices play an important role in the development of creativity, which is considered a key factor in the successful adaptation and self-realization of the individual in the modern world.

Analyzing the features of art therapy, we can name several main areas of its influence on the emotional sphere of children of senior preschool age. First of all, this method contributes to the formation, identification and differentiation of the child's personal emotions and feelings. Through the creative process, children learn to recognize and express their emotional states, which is an important stage in the development of emotional intelligence.

Isotherapy also plays an important role in mastering socially acceptable ways of expressing emotional states. Through creative activity, children become familiar with various forms of self-expression that are approved in society, which contributes to their successful socialization. Special attention in art therapy work with children of senior preschool age is paid to the development of skills for self-regulation of feelings. The creative process provides children with a rich sensory experience, contributes to the formation of artistic experiences, and also develops manual and motor skills. All this in the complex creates the basis for more effective management of their emotional states.

The key principle of art therapy is its focus on the inter-

nal resources of health and strength inherent in each child. This approach emphasizes the natural manifestation of feelings, emotions and moods in creativity, accepting the child as he is, along with his unique ways of self-presentation [1]. Such an invaluable approach creates a safe space for self-expression and personal growth.

Isotherapy techniques provide specialists with a unique opportunity to exercise soft, unobtrusive control over the emotional state of children and, if necessary, correct their behavior, attitude towards themselves and others [2]. Working on the development of the emotional sphere of children of senior preschool age, art therapy techniques have a number of significant advantages over other methods. First of all, art therapy creates a safe space for the expression of negative emotions in a socially acceptable form. Drawing, modeling, and other forms of this type of art therapy become effective tools for relieving emotional tension without harming others. This is especially important for children who have not yet learned to adequately express their feelings verbally.

Moreover, art therapy techniques help to reveal the child's internal conflicts and experiences through the symbolic language of art. Using different roles and images, children can express what is difficult for them to formulate in words. This provides rich material for interpretation and diagnosis in the therapy process, allowing the specialist to understand the child's inner world more deeply. Art therapy also plays an important role in strengthening interpersonal relationships in the group. Joint creative activity contributes to the development of empathy, increases children's interest in their own emotions and the feelings of others. This creates the basis for the formation of healthy social skills and emotional intelligence.

Thus, the characterization of emotional and volitional disorders in older preschool children in the conditions of the modern digital world is a complex, multifaceted problem that requires close attention from specialists and parents. Studies

have convincingly demonstrated that excessive immersion in the digital environment leads to serious impairments in the development of emotional intelligence and social skills in older preschool children. The most obvious manifestations of these impairments are a decrease in empathic abilities, difficulties in recognizing the emotions of others and expressing one's own feelings, problems with concentration and self-control. Of particular concern is the tendency to form computer addiction and a decrease in children's creative potential, which can negatively affect their further development.

To minimize the negative consequences and maximize the benefits of using digital technologies, a comprehensive approach is needed, including educational programs for children and parents, the development of high-quality educational content and the establishment of reasonable restrictions on the use of digital devices. Art therapy is a powerful tool for developing the emotional sphere of older preschool children, providing them with the opportunity for self-expression, relieving stress and forming a positive self-perception.

REFERENCES

1. Грабовська Т. Використання ізотерапії в роботі з дітьми дошкільного віку. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти* : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. 2020. Випуск 9. С. 128-132.
2. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії : навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.
3. Сабат Н. І., Вінтоник Н. В. Характеристика пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку. *Інноваційна педагогіка*. Вип.17. 2019. С. 172-176.

Збірник матеріалів
V Всеукраїнської конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Випуск 5

6 листопада 2025 року

Виготовлено з готового оригінал-макету
Технічне редагування матеріалів збірника – О.І. Кисельова.

Підписано до друку 03.11.2025 р. Папір офсетний. Формат 60×90/16.
Гарнітура «Times New Roman». Ум.-друк. арк. 17,8.
Тираж 300 прим. Зам. № 37.

Видавництво ТОВ «Лерадрук»
Свідоцтво ДК № 2645 від 11.10.2006 р.
м. Роздільна, вул. Європейська, 44.
E-mail: leradruk@gmail.com